

Examenul național de bacalaureat 2021

Proba E. c)

Matematică *M_pedagogic*

Model

Filiera vocațională, profilul pedagogic, specializarea învățător-educatoare

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

- 5p** 1. Arătați că $\sqrt{3} \cdot \left(\frac{1}{\sqrt{3}-1} + \frac{1}{\sqrt{3}+1} \right) = 3$.
- 5p** 2. Se consideră funcția $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = x - 2$. Determinați numerele naturale n pentru care $f(n) < 0$.
- 5p** 3. Rezolvați în mulțimea numerelor reale ecuația $\log_3(x^2 - 1) = 1$.
- 5p** 4. După o scumpire cu 20%, prețul unui obiect este 660 de lei. Determinați prețul obiectului înainte de scumpire.
- 5p** 5. Determinați ecuația dreptei care trece prin punctul $M(2,0)$ și este paralelă cu dreapta d de ecuație $y = 3x$.
- 5p** 6. Calculați aria rombului $ABCD$, știind că $AC = 2\sqrt{5}$ și $BD = 4$.

Soluții

Subiectul 1

$$1. \sqrt{3} \left(\frac{1}{\sqrt{3}-1} + \frac{1}{\sqrt{3}+1} \right) = \sqrt{3} \cdot \frac{\sqrt{3}+1+\sqrt{3}-1}{(\sqrt{3}-1)(\sqrt{3}+1)} = \sqrt{3} \cdot \frac{2\sqrt{3}}{2} = 3$$

$$2. f(n) < 0 \Leftrightarrow n - 2 < 0 \Leftrightarrow n < 2 \text{ și cum } n \text{ este număr natural rezultă } n \in \{0, 1\}.$$

$$3. \log_3(x^2 - 1) = 1 \Leftrightarrow x^2 - 1 = 3 \Leftrightarrow x^2 = 4 \text{ cu soluțiile } x_1 = 2 \text{ și } x_2 = -2 \text{ care convin.}$$

4. Metoda 1

Notăm cu x prețul inițial al obiectului.

$$x + \frac{20}{100}x = 660 \Leftrightarrow x + \frac{x}{5} = 660 \Leftrightarrow \frac{6x}{5} = 660 \Leftrightarrow 6x = 660 \cdot 5$$

$$x = \frac{660 \cdot 5}{6} \Leftrightarrow x = 110 \cdot 5 \Leftrightarrow x = 550$$

Metoda 2

Notăm cu x prețul inițial al obiectului.

x 100%

660.....120%

$$\text{Rezultă } x = \frac{660 \cdot 100}{120} = \frac{660 \cdot 10}{12} = \frac{6600}{12} = 550$$

5. Panta dreptei d de ecuație $y = 3x$ este $m = 3$ (coeficientul lui x din forma $y = mx + n$)

Două drepte sunt paralele dacă și numai dacă au aceeași pantă.

Fie d' dreapta care trece prin punctul $M(2,0)$ și este paralelă cu dreapta d .

$$m_d = 3$$

Ecuția dreptei care trece printr-un punct dat și are panta dată este $y - y_0 = m(x - x_0)$

$$d' : y - 0 = 3(x - 2)$$

$$d' : y = 3x - 6$$

$$6. \text{Aria}_{ABCD} = \frac{AC \cdot BD}{2} = \frac{2\sqrt{5} \cdot 4}{2} = 4\sqrt{5}$$

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Pe mulțimea numerelor reale se definește legea de compoziție $x * y = 3xy + 7(x + y) + 14$.

5p 1. Arătați că $(-3) * 3 = -13$.

5p 2. Demonstrați că legea de compoziție „ $*$ ” este comutativă.

5p 3. Arătați că $x * y = 3\left(x + \frac{7}{3}\right)\left(y + \frac{7}{3}\right) - \frac{7}{3}$, pentru orice numere reale x și y .

5p 4. Determinați numerele reale x pentru care $x * x = x$.

5p 5. Arătați că $x * \frac{1}{x} \geq 31$, pentru orice număr real x , $x > 0$.

5p 6. Determinați numărul real x pentru care $3^x * 3^x = 83$.

Subiectul 2

1. $(-3) * 3 = 3 \cdot (-3) \cdot 3 + 7 \cdot \underbrace{(-3 + 3)}_0 + 14 = -27 + 14 = -13$

2. $x * y = 3xy + 7(x + y) + 14 = 3yx + 7(y + x) + 14 = y * x$ pentru $\forall x, y \in \mathbb{R}$ deci legea de compoziție dată este comutativă.

3. $x * y = 3xy + 7x + 7y + \frac{49}{3} - \frac{7}{3} = 3x\left(y + \frac{7}{3}\right) + 7\left(y + \frac{7}{3}\right) - \frac{7}{3} = (3x + 7)\left(y + \frac{7}{3}\right) - \frac{7}{3} = 3\left(x + \frac{7}{3}\right)\left(y + \frac{7}{3}\right) - \frac{7}{3}$ pentru

$\forall x, y \in \mathbb{R}$

4. $x * x = 3xx + 7(x + x) + 14 = 3x^2 + 14x + 14$

Se obține ecuația $3x^2 + 14x + 14 = x$

$$3x^2 + 13x + 14 = 0$$

$$\Delta = b^2 - 4ac = 13^2 - 4 \cdot 3 \cdot 14 = 169 - 168 = 1$$

$$x_1, x_2 = \frac{-b \pm \sqrt{\Delta}}{2a} = \frac{-13 \pm 1}{6}$$

$$x_1 = \frac{-13 + 1}{6} = \frac{-12}{6} = -2$$

$$x_2 = \frac{-13 - 1}{6} = \frac{-14}{6} = -\frac{7}{3}$$

(vezi și soluția din barem)

5. $x * \frac{1}{x} \geq 31 \Leftrightarrow 3 \cdot x \cdot \frac{1}{x} + 7\left(x + \frac{1}{x}\right) + 14 \geq 31 \Leftrightarrow x + \frac{1}{x} \geq 2 \Leftrightarrow \frac{x^2 - 2x + 1}{x} \geq 0 \Leftrightarrow \frac{(x-1)^2}{x} \geq 0$ pentru orice $x > 0$.

6. Notăm $3^x = y$

$$y * y = 83 \Leftrightarrow 3y^2 + 14y + 14 = 83$$

$$3y^2 + 14y - 69 = 0$$

$$\Delta = 14^2 - 4 \cdot 3 \cdot (-69) = 196 + 828 = 1024 = 32^2$$

$$y_1, y_2 = \frac{-14 \pm 32}{6} \text{ de unde obținem } y_1 = -\frac{23}{3} \text{ și } y_2 = 3.$$

Revenim la notația făcută:

$$3^x = -\frac{23}{3} \text{ care nu are soluții}$$

$$3^x = 3 \text{ cu soluția } x = 1.$$

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Se consideră matricea $A(a) = \begin{pmatrix} 3 & a \\ a & 3 \end{pmatrix}$, unde a este număr real.

5p 1. Arătați că $\det(A(1)) = 8$.

5p 2. Arătați că $A(0) \cdot A(2020) = 3A(2020)$.

5p 3. Determinați numerele reale a pentru care $\det(A(a)) = -16$.

5p 4. Arătați că $A(1) + A(2) + \dots + A(10) = 10A\left(\frac{11}{2}\right)$.

5p 5. Determinați numărul natural m pentru care matricea $B = A(m) + A(m^2)$ **nu** este inversabilă.

5p 6. Determinați perechile de numere întregi (a, b) pentru care suma elementelor matricei $A(a) \cdot A(b)$ este egală cu 2.

Subiectul 3

1. $A(1) = \begin{pmatrix} 3 & 1 \\ 1 & 3 \end{pmatrix}$

$$\det(A(1)) = \begin{vmatrix} 3 & 1 \\ 1 & 3 \end{vmatrix} = 3 \cdot 3 - 1 \cdot 1 = 8$$

2. $A(0) = \begin{pmatrix} 3 & 0 \\ 0 & 3 \end{pmatrix}$ și $A(2020) = \begin{pmatrix} 3 & 2020 \\ 2020 & 3 \end{pmatrix}$

$$\begin{aligned} A(0) \cdot A(2020) &= \begin{pmatrix} 3 & 0 \\ 0 & 3 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 3 & 2020 \\ 2020 & 3 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 3 \cdot 3 + 0 \cdot 2020 & 3 \cdot 2020 + 0 \cdot 3 \\ 0 \cdot 3 + 3 \cdot 2020 & 0 \cdot 2020 + 3 \cdot 3 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 3 \cdot 3 & 3 \cdot 2020 \\ 3 \cdot 2020 & 3 \cdot 3 \end{pmatrix} = \\ &= 3 \begin{pmatrix} 3 & 2020 \\ 2020 & 3 \end{pmatrix} = 3A(2020) \end{aligned}$$

sau soluția din barem care e mai simplă.

3. $\det(A(a)) = \begin{vmatrix} 3 & a \\ a & 3 \end{vmatrix} = 9 - a^2$

Obținem $9 - a^2 = -16 \Leftrightarrow a^2 = 25$ de unde $a = \pm 5$.

4. $A(1) + A(2) + \dots + A(10) = \begin{pmatrix} 3 & 1 \\ 1 & 3 \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} 3 & 2 \\ 2 & 3 \end{pmatrix} + \dots + \begin{pmatrix} 3 & 10 \\ 10 & 3 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 3 \cdot 10 & 1 + 2 + \dots + 10 \\ 1 + 2 + \dots + 10 & 3 \cdot 10 \end{pmatrix} =$

$$= \begin{pmatrix} 30 & 55 \\ 55 & 30 \end{pmatrix} = 10 \begin{pmatrix} 3 & \frac{55}{10} \\ \frac{55}{10} & 3 \end{pmatrix} = 10 \begin{pmatrix} 3 & \frac{11}{2} \\ \frac{11}{2} & 3 \end{pmatrix} = 10A\left(\frac{11}{2}\right)$$

5. $B = A(m) + A(m^2) = \begin{pmatrix} 3 & m \\ m & 3 \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} 3 & m^2 \\ m^2 & 3 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 6 & m + m^2 \\ m + m^2 & 6 \end{pmatrix}$

O matrice **nu** este inversabila dacă și numai dacă determinantul ei este egal cu 0.

$$\det B = \begin{vmatrix} 6 & m+m^2 \\ m+m^2 & 6 \end{vmatrix} = 0 \Leftrightarrow 36 - (m+m^2)^2 = 0 \text{ de unde rezultă } m^2 + m = \pm 6$$

Ecuția $m^2 + m + 6 = 0$ nu are soluții reale deoarece $\Delta = -23 < 0$

Ecuția $m^2 + m - 6 = 0$ are soluțiile $m_1 = -3 \notin \mathbb{N}$ și $m_2 = 2 \in \mathbb{N}$.

Singura soluție convenabilă este $m = 2$.

$$6. A(a) \cdot A(b) = \begin{pmatrix} 3 & a \\ a & 3 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 3 & b \\ b & 3 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 9+ab & 3a+3b \\ 3a+3b & 9+ab \end{pmatrix}$$

Suma elementelor matricei $A(a) \cdot A(b)$ este $S = 6a + 6b + 2ab + 18 = 2(ab + 3a + 3b + 9) = 2(a+3)(b+3)$

Rezultă $2(a+3)(b+3) = 2$ de unde $(a+3)(b+3) = 1$

Cum $a+3$ și $b+3$ sunt numere întregi rezultă:

$$\begin{cases} a+3=1 \\ b+3=1 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a=-2 \\ b=-2 \end{cases}$$

sau

$$\begin{cases} a+3=-1 \\ b+3=-1 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a=-4 \\ b=-4 \end{cases}$$

Perechile cerute sunt $(-2, -2)$ și $(-4, -4)$.